

Správa o činnosti Slovenskej botanickej spoločnosti v roku 2022

Slovenská botanická spoločnosť pri Slovenskej akadémii vied (ďalej len Spoločnosť alebo SBS) aj v roku 2022 pracovala ako občianske združenie pri SAV. Centrum mala v Bratislave na Botanickom ústave Centra biológie rastlín a biodiverzity SAV, v. v. i. (ďalej len BÚ CBRB SAV) a popri ňom pôsobila v troch pobočkách: v Nitre, vo Zvolene a v Košiciach. Súčasťou Spoločnosti bolo päť sekcií (algologická, dendrologická, fyziologická, pre výskum synantropnej flóry a vegetácie, systematickej botaniky a geobotaniky), 2 odborné skupiny (lichenologická, populačnej biológie rastlín) a 3 komisie (edičná, pre ochranu prírody, nomenklatorická). Lichenologická pracovná skupina si aj na nasledujúce volebné obdobie (2022 – 2025) zvolila za vedúcu Mgr. Zuzanu Fačkovcovú, PhD.

Hlavný výbor SBS zasadal počas roka raz (13. 12. 2022), v priebehu roka riadil Spoločnosť formou mailových diskusií a hlasovaní. Aj v roku 2022 bola Spoločnosť zaregistrovaná medzi prijímateľov 2 % dane z ročného zúčtovania. Príjmy v tejto položke činili 1380,- €, čo je doposiaľ najvyššia suma získaná za rok daným spôsobom.

V roku 2022 boli do Spoločnosti prijatí 13 noví členovia, 8 členstvo ukončili na vlastnú žiadosť, traja členovia zomreli a 13 členstvo v Spoločnosti zaniklo pre neplatenie členských príspevkov (podrobnosti sú uvedené nižšie). Stav členskej základne k 1. 1. 2023 bol 368 členov. Z tohoto počtu bolo: 29 študentov (vrátane interných doktorandov), 51 zaslúžilých členov a 36 čestných členov (prehľad ocenených osobností SBS je dostupný na stránke www.sbs.sav.sk/prizes).

Valné zhromaždenie

Valné zhromaždenie SBS sa konalo 30. 3. 2022 ako online rokovanie. Prítomných bolo 36 členov. V úvode zhromaždenia odznela prednáška kandidáta na Cenu Pavla Sillingeru Mgr. Dominika Kostolániho: *Faktory ovplyvňujúce vývin a odolnosť rastlín: vplyv nízkotepotej plazmy a kremíka*.

V ďalšom priebehu valné zhromaždenie:

1. schválilo návrhovú komisiu;
2. schválilo správu o činnosti a hospodárení SBS za rok 2021;
3. schválilo plán činnosti na rok 2022, spolu s rozpočtom na tento rok;
4. vzalo na vedomie správu revíznej komisie za rok 2021;
5. udelilo nasledovné ceny a vyznamenania:

– titul *Čestný člen*: doc. RNDr. Judite Kochjarovej, CSc. (ako súčasť ocenenia

získala aj *Holubyho pamätnú medailu*), prof. RNDr. Františkovi Krahulcovi, CSc. (ako súčasť ocenenia získal aj *Holubyho pamätnú medailu*) a prof. RNDr. Karolovi Mičietovi, CSc. (ako súčasť ocenenia získal aj *Holubyho pamätnú medailu*) (bližšie informácie o všetkých laureátoch sú uvedené na inom mieste tohoto čísla časopisu);

– titul *Zaslúžilý člen*: Mgr. Anne Bérešovej, PhD., Mgr. Kataríny Hegedúsovej Vantarovej, PhD., doc. Mgr. Sone Jančovičovej, PhD. a Ing. Ivane Sarvašovej, PhD.;

– *Cenu P. Sillingeru*: Mgr. Dominikovi Kostolánimu (v kategórii Fyziológia rastlín za publikácie vydané v roku 2021).

Medzinárodné podujatia

V dňoch 2. a 3. 4. 2022 sa v Brne uskutočnila pracovná konferencia *Veľkoplošná ochrana a obnova biodiverzity*, organizovaná Českou botanickou spoločnosťou (ČBS) v spolupráci s SBS, Agentúrou ochrany prírody a krajiny ČR a Masarykovou univerzitou v Brne. Odznelo na nej 21 referátov a prezentovaných bolo 8 posterov.

Centrum biológie rastlín a biodiverzity (CBRB) SAV organizovalo v spolupráci so Sekciou systematickej botaniky a geobotaniky SBS a spoločnosťou Geobotany s.r.o. v dňoch 9. – 13. 5. 2022 v Bratislave 30. výročnú medzinárodnú konferenciu *European Vegetation Survey*. Hlavnou témou bola meniacia sa klíma a vplyv tohto fenoménu na vegetáciu, diverzitu a celkovo životné prostredie. Na konferencii odznelo 43 prednášok a prezentovaných bolo 57 posterov. V posledný deň podujatia sa uskutočnili 4 exkurzie do rôznych území západného Slovenska (Záhorská nížina, Devínska Kobyla, Podunajsko, Tematínske kopce).

V dňoch 12. – 16. 6. 2022 sa po dvoch prekladoch termínu kvôli nepriaznivej pandemickej situácii konala vo Vysokých Tatrách – Hornom Smokovci tradičná medzinárodná konferencia *8th International Symposium on Structure and Function of Roots*, zameraná na výskum koreňa ako dôležitého orgánu rastlín. Konferenciu spoluorganizovali Katedra rastlinnej fyziológie Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského (PríF UK), Chemický ústav SAV, CBRB SAV a Fyziologická sekcia SBS. Na konferencii bolo 65 účastníkov prezenčne a 20 prostredníctvom online prenosu.

Západoslovenská pobočka SBS organizovala v spolupráci s ČBS a Štátnou ochranou prírody SR (ŠOP SR) v dňoch 3. – 9. 7. 2022 v Senici *Floristický kurz SBS a ČBS*. Kurz bol kvôli pandemickej situácii presunutý z roku 2021. Zišlo sa na ňom 55 účastníkov zo Slovenska a 65 z Česka. Celodenné

exkurzie smerovali na Záhorskú nížinu, Chvojnickú a Myjavskú pahorkatinu a do Malých Karpát.

Domáce podujatia s medzinárodnou účasťou

Algologická sekcia SBS organizovala spolu so Slovenskou limnologickou spoločnosťou pri SAV v dňoch 28. a 29. 4. 2022 v Tajove *13. jarný limnologický a algologický seminár*. Odznelo na ňom 20 prednášok, vrátane dvoch zahraničných. Súčasťou seminára bola aj exkurzia na Tajovskú travertínovú kopu a do Králickej tiesňavy, vrátane miestneho vodopádu.

Fyziologická sekcia SBS pripravila 27. 4. 2022 prednášku zahraničného hosťa, Dr. Romana J. Jędrzejczyka (Malopoľska Centre of Biotechnology, Jagiellonian University in Krakow, Poland): *Iron inactivation by Sporobolomyces ruberrimus in a plant-endophyte consortium: chemistry of metal and carotenoid transformation*. Vypočulo si ju 59 záujemcov.

Fyziologická sekcia SBS zorganizovala 30. 9. 2022 na PrírF UK v Bratislave pri príležitosti životných jubileí dvoch významných osobností anatómie a fyziológie rastlín, prof. Alexandra Luxa, CSc. a doc. RNDr. Karola Erdelského, CSc. seminár *Anatómia rastlín v premenách času*. Medzi približne 60 účastníkmi boli aj hostia z Rakúska a Českej republiky. Atmosféra na seminári bola poznačená smutnou udalosťou, keďže v predvečer podujatia zomrela RNDr. Oľga Erdelská, DrSc. Účastníci tak okrem života a diela jubilantov spomínali aj na túto významnú osobnosť slovenskej rastlinnej fyziológie a Spoločnosti.

24. 11. 2022 sa konal na BÚ CBRB SAV v Bratislave *Jesenný algologický a limnologický seminár* organizovaný Algologickou sekciou a Slovenskou limnologickou spoločnosťou pri SAV. 21 účastníkov si vypočulo 4 prednášky, z toho dve od účastníkov z Českej republiky.

Domáce podujatia

Fyziologická sekcia SBS v spolupráci s Katedrou fyziológie rastlín PrírF UK v Bratislave a BÚ CBRB SAV v Bratislave organizovali v priestoroch Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave dňa 31. 5. 2022 popularizačnú akciu pri príležitosti *Dňa fascinácie rastlinami 2022*. Súčasťou akcie boli prednášky na rozličné témy a praktický program v laboratóriách. Akcia mala dobrý ohlas medzi širokou verejnosťou. Zúčastnilo sa jej 120 žiakov a študentov z troch základných a stredných škôl a približne 30 detí z materskej školy.

Dendrologická sekcia SBS usporiadala 10. 11. 2022 v Arboréte Mlyňany odborný seminár *Dendrologické dni 2022 – 130. rokov Arboréta Mlyňany*.

Prítomných bolo 34 účastníkov. Odznali na ňom 3 referáty a následne sa konala exkurzia zbierkami Arboréta.

Stredoslovenská pobočka SBS usporiadala 2. 12. 2022 na Katedre fytológie Lesníckej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene seminár venovaný prezentácii posledného (šiesteho) zväzku monografickej série *Rastlinné spoločenstvá Slovenska: Vegetácia lesov a krovin*. Odznalo na ňom 7 referátov, ktoré si vypočulo 25 účastníkov.

Tradičné informačno-spoločenské botanické popoludnie „na Luciu“ organizované Sekciou systematickej botaniky a geobotaniky SBS doposiaľ pod názvom „Kuriózne zbery, nové nálezy a iné novinky z flóry Slovenska alebo poznatky zo zahraničných alebo domácich ciest“ sa uskutočnilo po dvojročnej pandemickej pauze dňa 13. 12. 2022 na BÚ CBRB SAV v Bratislave pod novým názvom *Novinky z floristiky a systematiky rastlín*. 20. ročník podujatia sa uskutočnil kombinovanou prezenčnou aj online formou. Odznalo na ňom 7 prednášok a prezentované boli dva krátke filmy. Zúčastnilo sa ho 30 účastníkov prezenčne a 24 online formou.

V jarnom prednáškovom cykle prebehli okrem vyššie spomínaných akcií aj 2 domáce prednášky v Bratislave, 2 v Nitre a 2 v Košiciach. V jesennom prednáškovom cykle sa konala jedna domáca prednáška v Bratislave, 2 v Nitre, 3 vo Zvolene a 7 v Košiciach. Prednášky sa uskutočnili buď prezenčnou, online alebo kombinovanou formou. *Floristická poradňa* sa v roku 2022 uskutočňovala len formou online konzultácií pod vedením RNDr. Pavla Mered'ú, PhD.

Exkurzie

Komisia pre ochranu prírody SBS uskutočnila pod vedením RNDr. Helgy Kothajovej 26. 3. 2022 exkurziu *Minikurz jedlých rastlín pre deti a starých rodičov*. Uskutočnila sa v Bratislave-Dlhých dieloch v prostredí Devínskej Kobyly.

Lichenologická pracovná skupina *Cladonia* organizovala v rámci podujatia „Otvorenie lichenologického roka – Apertio anni lichenologici“ 11. 4. 2022 *Lichenologickú exkurziu v PR Beckovské Skalice v Považskom Inovci*. Exkurziu viedla Mgr. Anna Bérešová, PhD. Ôsmi účastníci študovali epililitické lišajníky na vápencovom brale a škrapových poliach a epifytické lišajníky v ovocnom sade a dubovom lese.

Sekcia systematickej botaniky a geobotaniky SBS uskutočnila 7. 5. 2022 *Exkurziu za pestrú flórou okolia Kláštora pod Znievom*. Zameraná bola na vstavačovité a iné zriedkavé a chránené cievnaté rastliny. Viedol ju

Mgr. Adam Kantor a zišlo sa na nej celkovo 16 účastníkov.

Sekcia pre výskum synantropnej flóry a vegetácie SBS organizovala 16. 5. 2022 *Exkurziu do okolia obce Kúty*, zameranú na poznávanie lesných a ruderalných spoločenstiev. Vedúci, doc. Ing. Pavol Eliáš, PhD., sprevádzal 5 záujemcov.

Stredoslovenská pobočka SBS pripravila 17. 5. 2022 tradičný autobusový zájazd, tentoraz ako *Exkurziu do Podpolania*. Na trase Sebedín, Bečov – Očová, Obchoditá – Dúbravy, Hradné lúky, sprevádzali doc. Ing. František Máliš, PhD. a doc. RNDr. Judita Kochjarová, CSc. 19 účastníkov. Podujatie sa uskutočnilo v rámci medzinárodného Dňa fascinácie rastlinami.

XXVI. pracovné stretnutie botanikov múzeí, vysokých škôl, botanických záhrad a štátnej ochrany prírody, organizované Východoslovenskou pobočkou SBS v spolupráci so ŠOP SR, Regionálnym centrom ochrany prírody sa uskutočnilo 19. 5. 2022 ako terénne pracovné stretnutie na lokalite pri Záhradnom s cieľom monitoringu populácie *Cypripedium calceolus*. Prítomných bolo 7 účastníkov.

Východoslovenská pobočka organizovala okrem toho ešte dve exkurzie: 10. 6. 2022 *Exkurziu na rybníky pri Veľkom Šariši* (3 účastníci) a 8. 10. 2022 *Exkurziu na Turniansky hradný vrch a Zádielsku planinu* (5 účastníkov). Vedúcim oboch bol RNDr. Matej Dudáš, PhD.

20. 10. 2022 sa konalo tradičné „Lichenologické vinobranie – Vindemia lichenologica“ v podobe *Exkurzie za lišajníkmi Muránskej planiny*. Viedla ju Mgr. Anna Bérešová, PhD. Na vrchu Cigánka sa o jeho výnimočnej lichenoflore (*Leptogium hildenbrandii*, *Pterygiopsis umbilicata*, *Squamarina lamarckii* a i.) presvedčilo 5 účastníkov.

Edičná činnosť

Vyšiel 44. ročník časopisu *Bulletin Slovenskej botanickej spoločnosti*, rozdelený do dvoch čísiel 44/1 a 44/2, s celkovým rozsahom 276 strán. Okrem informácií zo života Spoločnosti obsahuje 15 odborných článkov, viacero krátkych správ, vrátane nekrológov, životných jubileí, recenzií a informácií o nových floristických a fytoocenologických nálezoch.

V roku 2022 boli distribuované (v elektronickej forme, alebo pri členoch bez mailovej adresy v tlačenej forme) aj dva tradičné *Informačné materiály SBS 1/2022 a 2/2022*, obsahujúce kalendár prednášok, exkurzií a iných podujatí.

Na internete boli sprístupnené zdigitalizované verzie všetkých publikácií, ktoré doposiaľ vydala SBS (t.j. publikácie, pri ktorých je SBS jediným alebo prvým vydateľom). Ich podstatná časť bola zdigitalizovaná vďaka spolupráci

s Centrom vedecko-technických informácií (CVTI) v Bratislave. Na internete sú prístupné všetky čísla Bulletinov SBS (vychádzajúceho od roku 1979), Supplementov Bulletinu, ako aj iné publikácie. Dostupné sú na stránkach SBS (<http://www.sbs.sav.sk/publications.html>), ako aj na stránkach CVTI (<https://digitalnakniznica.cvtisr.sk/browse>).

Spoločnosť finančne podporila vydanie dvoch kvalitných publikácií o flóre Slovenska: Zajac, M., Duchoň, M. (2022): Ohrozené rastliny Tatier, vydavateľstvo SLOVART, Bratislava a Kliment, J., Hegedúšová Vantarová, K. (eds.) (2023): Lišajníky, machorasty a cievnaté rastliny Národného parku Veľká Fatra, VEDA, vydavateľstvo SAV, Bratislava.

Spolupráca s inými organizáciami

Po covidovej pauze sa konal 11. ročník projektu Botanikiáda, ktorý rovnako ako po iné roky finančne podporila SBS. Projekt organizuje Botanická záhrada UPJŠ v Košiciach a je určený žiakom 5. ročníka základných škôl. Súťaž pozostávala z online školského kola, po ktorom sa na regionálnom kole v Botanickej záhrade v Košiciach vystriedalo v troch turnusoch (25. 5., 1. 6. a 8. 6.) približne 180 žiakov a 90 pedagógov.

Personálie

Noví členovia SBS prijatí v roku 2022:

MSc. Marko Bajus, doktorand, Chemický ústav SAV, Bratislava,
Mgr. Zuzana Balážová, botanička, SZČO, Dobrá Niva,
Bc. Martin Danilák, lesník, zoológ, Lesnícka fakulta TU, Zvolen,
Mgr. Katarína Fričová, botanik – ekológ, Správa NP Malá Fatra, Varín,
Mgr. Anna Kokavcová, doktorandka, PrírF UK, Bratislava,
Bc. Tereza Labovská, študentka, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Košice,
Mgr. Jozef Limánek, botanik, Správa NP Malá Fatra, Varín,
Mgr. Janka Martincová, PhD., vedecká pracovníčka, Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum, Lužianky,
Mgr. Adriana Mišúthová, doktorandka, PrírF UK, Bratislava,
Ing. Kristína Pulíšová, študentka, Technická univerzita, Zvolen,
Mgr. Mária Šibíková, PhD., vedecká pracovníčka, BÚ CBRB SAV, Bratislava,
Mgr. Ivana Tothová (rod. Beregszaszióvá), kurátorka – botanička, Východoslovenské múzeum, Košice,
Mgr. Lukáš Wittlinger, doktorand, Fakulta prírodných vied a informatiky, Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra.

Členstvo v SBS v roku 2022 ukončili:

Ing. Ladislav Bakay, PhD., Mgr. Alica Košuthová, PhD., Ing. Margita Kuklová, CSc., Mgr. Katarzyna Mozdzeń, Mgr. Lucia Sochuliaková, prof. Ing. Ján Supuka, DrSc., RNDr. Elena Štefková, Mgr. Jana Uškrtová (rod. Surovičová).

V roku 2022 sa SBS navždy rozlúčila s:

RNDr. Oľga Erdelská, DrSc. (†29. 9. 2022), doc. RNDr. Vít Grulich, CSc. (†24. 2. 2022), RNDr. Helena Šípošová, CSc. (†30. 6. 2022).

Češť ich pamiatke!

Členstvo v SBS v roku 2022 zaniklo:

Mgr. Terézia Balážová, Mgr. Kateřina Bubíková, PhD., Marko Drobný, Mgr. Peter Kaštier, Ing. Lýdia Končeková, PhD., Mgr. Zuzana Kusá, Mgr. Michaela Libiaková, Mgr. Denis Líška, Mgr. Mária Májeková, PhD., doc. Mgr. Andrej Pavlovič, PhD., Mgr. Eva Pietorová, RNDr. Ivan Ružek, PhD., PhD., Mgr. Peter Váczi, PhD.

Jubileá

V roku 2023 si pripomíname životné jubileá týchto členov SBS:

Mgr. Slavomír Adamčík, PhD. (1973), doc. PaedDr. Stanislav David, PhD. (1953), PaedDr. Csilla Dorotovičová, PhD. (1963), doc. Ing. Pavol Eliáš, PhD. (1973), RNDr. Jana Kohanová (1963), doc. RNDr. Oľga Kontrišová, CSc. (1943), RNDr. Silvia Kubalová, PhD. (1973), RNDr. Jan Květ, CSc. (1933), RNDr. Desana Lišková, CSc. (1953), RNDr. Martin Michalko (1953), RNDr. Eleonóra Michalková, CSc. (1953), Ing. Vlastimil Mikoláš (1953), doc. RNDr. Sergej Mochnacký, CSc. (1953), prof. RNDr. Karel Prach, CSc. (1953), RNDr. Iveta Pristašová (1963), doc. RNDr. Miroslav Rusko, PhD. (1953), RNDr. Ivan Ružek, PhD. (1973), doc. RNDr. Ľudmila Slováková, CSc. (1953), RNDr. Peter Turis (1963).

Jubilantom srdečne blahoželáme!

PodĎakovanie

Hlavný výbor SBS ďakuje Predsedníctvu SAV za finančnú dotáciu na chod Spoločnosti a vydanie vyššie uvedených publikácií, ako aj všetkým darcom, ktorí v roku 2022 poukázali 2 % daní z ročného zúčtovania Spoločnosti a pomohli tak skvalitniť a rozšíriť jej činnosť. Ďakujeme výkonnej redaktorky časopisu Ing. Mgr. Eve Zahradnikovej, PhD. a členom redakčnej rady Bulletinu

P. Mered'a ml.: Správa o činnosti SBS v roku 2022

SBS za ich prácu pri príprave publikácií SBS. Poďakovanie patrí aj všetkým ostatným funkcionárom i členom SBS, ktorí organizačne, finančne, odborne alebo svojou účasťou prispeli k uskutočneniu podujatí organizovaných Spoločnosťou.

PAVOL MEREĎA ml.
vedecký tajomník SBS